

LANDSTINGSREVISIONEN

Grundläggande granskning av folkhögskolestyrelsen år 2016

Rapport Gr 02/2016

Mars 2017
Ingrid Lindberg, revisionskontoret
Diarienummer: REV 16:2-2016

Innehåll

1. SAMMANFATTANDE ANALYS.....	3
1.1. MÅLUPPFYLLELSE.....	3
1.2. STYRNING	3
1.3. REKOMMENDATIONER	3
2. BAKGRUND	5
2.1. IAKTTAGELSER I 2015 ÅRS GRANSKNING	5
2.2. REVISIONSFRÅGOR.....	6
2.3. AVGRÄNSNING.....	6
2.4. REVISIONSKRITERIER OCH METOD	6
2.5. ANSVARIG STYRELSE ELLER NÄMND.....	6
3. FOLKHÖGSKOLESTYRELSENS UPPDRAG.....	7
3.1. KOMMUNALLAGEN	7
3.2. FULLMÄKTIGES REGLEMENTE FÖR HÖGSKOLESTYRELSEN	7
3.3. FULLMÄKTIGES LANDSTINGSPLAN	7
3.4. LANDSTINGSSTYRELSENS ANVISNINGAR.....	7
3.5. FOLKHÖGSKOLESTYRELSENS VERKSAMHETSPLAN.....	7
4. FOLKHÖGSKOLESTYRELSENS VERKSAMHET UNDER ÅR 2016.....	8
4.1. FOLKHÖGSKOLESTYRELSENS STYRDOKUMENT OCH PROTOKOLL.....	8
4.2. FOLKHÖGSKOLESTYRELSENS EKONOMISTYRNING	9
4.3. FÖLJSAMHET TILL FULLMÄKTIGES REGLEMENTE FÖR INTERN KONTROLL.....	11
4.4. FÖLJSAMHET TILL REGLER OCH RUTINER	13
4.5. FOLKHÖGSKOLESTYRELSENS DELÅRSRAPPORTER OCH ÅRSRAPPORT	13
4.5.1. Delårsrapporter.....	13
4.5.2. Årsrapport.....	14
4.6. ÅTGÄRDER MED ANLEDNING AV IAKTTAGELSER FÖREGÅENDE ÅR	14
5. SVAR PÅ REVISIONSFRÅGOR.....	15
5.1. REKOMMENDATIONER	16

1. Sammanfattande analys

1.1. Måluppfyllelse

Vår bedömning är att folkhögskolestyrelsen hade en tillräcklig måluppfyllelse för år 2016. Positivt är att styrelsen utvecklat sin målredovisning med fler mätbara mål. En redovisning av måluppfyllelsen i tabellform skulle dock underlätta bedömningen för läsaren.

Vår bedömning är att majoriteten av styrelsens mål var uppfyllda. Folkhögskolestyrelsen redovisade ett överskott mot budget på cirka 1,1 miljoner kronor. Detta motsvarade 3,7 procent av de budgeterade intäkterna.

1.2. Styrning

Positivt är att det av protokoll framgår att folkhögskolestyrelsen fått ekonomisk rapportering vid majoriteten av sammanträdena under år 2016.

Negativt är att folkhögskolestyrelsen för år 2016 inte har beslutat om väsentliga styrdokument såsom internkontrollplan, delegationsordning, attestordning och dokumenthanteringsplan. Det saknas också rutiner för ärendeberedning och hantering av delegationsbeslut.

Negativt är också att kvaliteten i styrelsens arbete med den interna kontrollen inte varit tillfredsställande.

Styrelsen har vidtagit åtgärder med anledning av rekommendationerna i 2015 års granskning men det återstår fortfarande arbete för att rätta till identifierade svagheter.

Vår samlade bedömning är att folkhögskolestyrelsen inte haft en tillfredsställande styrning och kontroll över sitt ansvarsområde.

1.3. Rekommendationer

Vi rekommenderar folkhögskolestyrelsen att arbeta med följande förbättringsområden:

- Fortsätta utveckla redovisningen av målstyrningen.
- Besluta om en delegationsordning i enlighet med kommunallagens krav.
- Besluta om attestordning och dokumenthanteringsplan.
- Säkerställ att det finns rutiner för ärendeberedning och uppföljning av delegationsbeslut.
- Utveckla arbetet med den interna kontrollen.
 - Utför dokumenterade riskanalyser för att värdera vilka kontroller som är viktiga att göra.
 - Utveckla innehållet i internkontrollplanen genom att tydliggöra vilka kontroller som ska genomföras, vem som har ansvar för kontrollerna och när uppföljning ska vara genomförd.

- Se till att kontrollerna i större utsträckning är inriktade till följsamhet till beslutade regler och rutiner.
- Årligen besluta om en samlad internkontrollplan för styrelsens område.
- Säkerställ att det finns rutiner så att regler kring upphandling och direktupphandling följs.
- Säkerställ att det finns rutiner för användandet av folkhögskolans fordon och säkerställ att rutinerna efterlevs.

I nästa års granskning kommer vi att följa upp lämnade rekommendationer.

2. Bakgrund

Styrelser och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med mål, beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten. Styrelserna och nämnderna ansvarar också för återrapporteringen till fullmäktige.

Revisorerna ska enligt kommunallagen årligen granska styrelser och nämnder. Revisorerna ska pröva om styrelser och nämnder säkerställt att verksamheten är genomförd på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaper är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig.

Revisorerna har i sin granskningsplan för år 2016 beslutat att genomföra en grundläggande granskning av landstingets samtliga styrelser och nämnder. Denna rapport avser folkhögskolestyrelsen.

2.1. Iakttagelser i 2015 års granskning

I förra årets granskning lämnade revisorerna följande rekommendationer till folkhögskolestyrelsen:

- Utveckla målstyrningen med fler relevanta och mätbara mål.
- Besluta om en delegationsordning i enlighet med kommunallagens krav.
- Besluta om attestordning och dokumenthanteringsplan.
- Säkerställ att det finns rutiner för ärendeberedning och uppföljning av delegationsbeslut.
- Utveckla arbetet med riskanalyser och internkontrollplaner.
 - Gör dokumenterade riskanalyser för att värdera vilka kontroller som bör göras.
 - Utveckla innehållet i internkontrollplanen genom att tydliggöra vilka kontroller som ska genomföras, vem som har ansvar för kontrollerna och när uppföljning ska vara genomförd.
 - Utveckla redovisningen av resultatet av den interna kontrollen.
- Säkerställ att det finns rutiner så att regler kring upphandling och direktupphandling följs.
- Säkerställ att det finns rutiner för användandet av folkhögskolornas fordon och säkerställ att rutinerna efterlevs.

I yttrandet till granskningen beskrev folkhögskolestyrelsen att utvecklingsarbetet av målstyrningen skulle fortsätta. Styrelsen skulle besluta om en delegationsordning, attestordning och dokumenthanteringsplan under år 2016. Arbetet med att säkerställa rutiner för ärendeberedning och uppföljning av delegationsbeslut skulle påbörjas med stöd av tjänsteman på VLL under år 2016. Vidare skulle styrelsen göra en genomgång av internkontrollplanen inklusive riskanalys som skulle resultera i en utvecklad plan under år 2017. En genomgång tillsammans med upphandlingsenheten skulle

säkerställa rutiner så att regler kring upphandling och direktupphandling följes. Slutligen skulle ett gemensamt policydokument för fordonsanvändandet fastställas under år 2016. En genomgång av folkhögskolestyrelsens protokoll för år 2016 visar att styrelsen inte beslutat om delegationsordning, attestordning, dokumenthanteringsplan eller rutiner kring upphandling. Ett policydokument för fordonshantering på Vindelns folkhögskola är enligt protokoll från september 2016 under framtagande men har återremitterats.

2.2. Revisionsfrågor

Syftet med granskningen är att ge underlag till revisorerna för deras ansvarsprövning av folkhögskolestyrelsen. Den första revisionsfrågan som granskningen ska besvara är om folkhögskolestyrelsens måluppfyllelse är tillräcklig.

Den andra revisionsfrågan är om folkhögskolestyrelsen har haft en tillräcklig styrning och kontroll över verksamheten inom sitt ansvarsområde. För denna del har vi formulerat följande underliggande revisionsfrågor:

- Är folkhögskolestyrelsens redovisning av måluppfyllelse tillräckligt utvecklad?
- Har folkhögskolestyrelsen metoder och system som säkerställer att beslut blir genomförda och regler efterlevs?
- Har folkhögskolestyrelsen agerat tillräckligt med anledning av rekommendationerna i föregående års granskning.

2.3. Avgränsning

Granskningen avser folkhögskolestyrelsens verksamhet år 2016. Granskningen omfattar inte om folkhögskolestyrelsen säkerställt att räkenskaperna är rättvisande. Denna del granskas i samband med landstingets delårs- och årsbokslut.

2.4. Revisionskriterier och metod

Vår bedömning av folkhögskolestyrelsens ansvarsutövande utgår från:

- Kommunallagen
- Fullmäktiges reglemente för folkhögskolestyrelsen
- Fullmäktiges reglemente för intern kontroll
- Övriga uppdrag, mål eller direktiv från fullmäktige till folkhögskolestyrelsen
- Landstingsstyrelsens anvisningar
- Landstingets interna regler

Granskningen har genomförts med stöd av revisionskontorets program för årlig granskning av nämnd. Programmet innehåller delar för granskning av nämndernas verksamhetsplaner, protokoll, delårsrapporter, årsrapporter, ekonomistyrning, följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll, följsamhet till regler och rutiner och uppföljning av tidigare års granskningar.

2.5. Ansvarig styrelse eller nämnd

Folkhögskolestyrelsen.

3. Folkhögskolestyrelsens uppdrag

3.1. Kommunallagen

Folkhögskolestyrelsen har enligt kommunallagens 6 kap 7 § ansvar för att bedriva verksamheten inom sitt ansvarsområde i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt och de föreskrifter som gäller för verksamheten. Folkhögskolestyrelsen ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten i övrigt bedrivs på ett tillfredsställande sätt.

3.2. Fullmäktiges reglemente för högskolestyrelsen

Landstingsfullmäktige beslutade i november år 2014 om ett reviderat reglemente till folkhögskolestyrelsen. De två folkhögskolorna har från och med år 2015 styrts av en gemensam folkhögskolestyrelse. Folkhögskolestyrelsen är enligt reglementet verksamhetsansvarig för verksamheterna vid respektive folkhögskola. Av reglementet framgår vilka uppgifter folkhögskolestyrelsen ska fullgöra på uppdrag av fullmäktige.

3.3. Fullmäktiges landstingsplan

I fullmäktiges plan för år 2016 fanns inga specifika uppdrag till folkhögskolestyrelsen. Fullmäktige anvisade ca 8,5 miljoner kronor till folkhögskolestyrelsens verksamheter. Detta utgjorde ca 30 procent av folkhögskolornas budgeterade intäkter. Majoriteten av skolornas intäkter kommer från statsbidragen.

3.4. Landstingsstyrelsens anvisningar

I landstingsstyrelsens anvisningar för delårs- och årsrapportering framgick att nämnder och styrelser skulle följa upp och utvärdera sina respektive verksamheter mot bakgrund av de mål som fastställts av landstingsfullmäktige och de mål som fastställts i de egna verksamhetsplanerna. I delårsrapporterna skulle det finnas prognoser för verksamhetsmålen förväntade resultat vid årets slut.

3.5. Folkhögskolestyrelsens verksamhetsplan

Till skillnad mot föregående år beslutade folkhögskolestyrelsen om en verksamhetsplan för år 2016 som var gemensam för de båda folkhögskolorna. Verksamhetsplanen följde en struktur utifrån de mål och uppdrag styrelsen hade fått från folkbildningsrådet och landstingsfullmäktige. Styrelsen bedömde att de i sitt arbete berördes av målen bättre och jämlik hälsa, aktiv och innovativ samarbetspartner samt attraktiv arbetsgivare. Styrelsen hade nio mål i verksamhetsplanen. Samtliga mål var mätbara. Åtta av målen skulle redovisas i årsredovisningen. Fyra av målen skulle dessutom redovisas i delårsrapporterna. Ett av målen skulle enbart redovisas i delårsrapporterna.

Vår kommentar

Det är positivt att folkhögskolestyrelsen för år 2016 beslutat om en gemensam verksamhetsplan för båda skolorna. Vi bedömer att styrelsen utvecklat sin målredovisning. Till skillnad mot föregående år är samtliga mål mätbara.

4. Folkhögskolestyrelsens verksamhet under år 2016

4.1. Folkhögskolestyrelsens styrdokument och protokoll

Folkhögskolestyrelsen har under år 2016 haft 6 protokollförda sammanträden. I tabellen nedan finns en sammanställning över i vilken grad styrelsen beslutat eller säkerställt att det finns grundläggande styrdokument för sitt ansvarsområde. I tabellen kommenterar vi översiktligt eventuella brister som vi identifierat i styrdokumentet.

Styrdokument	Beslut Ja/Nej	Vår kommentar
Verksamhetsplan år 2016	Ja	2015-12-10, § 53
Budget år 2016	Ja	2015-12-10, § 53
Underlag för landstingsplan och budget för år 2017	Nej	Beslut saknas för år 2017. Styrelsen beslutade om underlag för plan och budget för respektive skola år 2016 i mars 2015.
Internkontrollplan 2016	Nej	Saknas beslut om internkontrollplan för år 2016. Folkhögskolestyrelsen beslutade om internkontrollplaner 2015-2018 för respektive skola den 15 februari 2015. Styrelsen har ingen sammanhållen internkontrollplan för sina verksamheter. Internkontrollplanen för respektive skola följs upp vid varje styrelsesammanträde.
Delegationsordning	Nej	Folkhögskolestyrelsen uppger i sitt protokoll den 2015-02-15, 6§, att den beslutat om en delegationsordning. En kontroll av detta dokument visar att det inte är en delegationsordning utan en beskrivning av rektors uppdrag.
Attestordning	Nej	Folkhögskolestyrelsen har inte beslutat om någon attestordning för skolorna.
Dokumenthanteringsplan	Nej	Folkhögskolestyrelsen har inte beslutat om någon ny dokumenthanteringsplan för skolorna. Båda skolorna har sedan tidigare dokumenthanteringsplaner beslutade år 2012.
Rutin för ärendeberedning	Nej	Det saknas dokumenterade rutiner.
Rutin för att anmäla delegationsbeslut	Nej	Det saknas dokumenterade rutiner.
Delårsrapport 1	Ja	2016-05-10, § 21
Delårsrapport 2	Ja	2016-09-15, § 31
Årsredovisning år 2016	Ja	2017-02-16, § 3

Vår kommentar

Folkhögskolestyrelsen har för år 2016 inte beslutat om väsentliga styrdokument såsom internkontrollplan, delegationsordning, attestordning och dokumenthanteringsplan. Det saknas dessutom rutiner för ärendeberedning och hanteringen av delegationsbeslut.

4.2. Folkhögskolestyrelsens ekonomistyrning

Tillbakablick på år 2015

Vindelns folkhögskola redovisade år 2015 ett negativt resultat i förhållande till budget med 555 000 kronor medan Storumans folkhögskola hade ett positivt resultat på 20 000 kronor. Efter justeringar av de över- respektive underskott som fanns kvar från år 2014 blev förutsättningarna att Storumans folkhögskola medförde ett underskott på drygt 13 000 kronor medan Vindelns folkhögskola medförde ett underskott på ca 295 000 kronor till år 2016.

Folkhögskolestyrelsens samlade ekonomiska resultat vid årets slut före korrigering av tidigare års resultat blev -489 tkr. Denna avvikelse utgör -2 procent av folkhögskolestyrelsens budgeterade intäkter.

Vindelns folkhögskola hade haft de största ekonomiska avvikelserna och styrelsen redogjorde i sin årsrapport för problematiken med sjuka hus och sjukskrivningar kopplade till detta.

Folkhögskolestyrelsens beredning av 2016 års budget

Folkhögskolestyrelsen beslutade om sitt underlag till landstingsfullmäktiges budget 2016 den 26 mars 2015. Styrelsen beslutade om separata underlag för de två folkhögskolorna. I underlaget beskrev folkhögskolestyrelsen enligt anvisningarna vilka åtgärder som skulle vidtas på respektive skola för att komma in i ram samt minska sina kostnader med 2 procent. Exempelvis skulle en smedja startas i egen regi på Vindelns folkhögskola och en tjänst skulle reduceras på Storumans folkhögskola. De mest strategiskt utmanande målen var för Vindelns del att lokalerna behövde anpassas och renoveras, att även fortsättningsvis klara rekryteringen samt att det fanns psykisk problematik på skolan. För Storumans del beskrev styrelsen att den fortsatta elevrekryteringen var utmanande, att ekonomin utgjorde ett problem när bidragen minskades samtidigt som kostnaderna ökade samt att politiska beslut utanför landstinget påverkade elevernas privata finansiering.

Underlaget saknade hänvisning till gjorda beräkningar och riskanalyser.

Folkhögskolestyrelsens verksamhetsplan för år 2016

I december 2015 beslutade folkhögskolestyrelsen om sin verksamhetsplan och budget för år 2016. I sin verksamhetsplan för år 2016 har folkhögskolestyrelsen uttryckt och målsatt vad styrelsen skulle uppnå för att omsätta och genomföra inriktningsmål och strategier som fullmäktige beslutat om. Verksamhetsplanen utgick också från de mål som finns i förordningen om statsbidrag till folkbildningen. I verksamhetsplanen beskrev folkhögskolestyrelsen att den budgetram som de tilldelats av fullmäktige inte var tillräckligt kompenserad för löneökningar sedan ett antal år tillbaka. Den ersättning som Folkbildningsrådet betalar ut för genomförd verksamhet hade inte heller räknats upp för kostnadsökningar. Detta innebar enligt styrelsen att

samma utbildningsvolymerna behövde genomföras till lägre kostnad. Det framgick inte av verksamhetsplanen vilka prioriteringar som skulle göras för att minska kostnaderna.

Folkhögskolestyrelsens agerande under år 2016

Granskningen visar att styrelsen vid sina sammanträden under år 2016 fick ekonomiska rapporter vid de tillfällen som styrelsen beslutade om sina delårs- och årsrapporter. En genomgång av rapporterna visar att de från och med delårsrapporten per augusti innehöll uppgifter om ekonomiskt resultat dels för de båda skolorna sammanslaget och dels per folkhögskola. Det fanns ingen uppgift om resultatet på övergripande styrelsenivå. Styrelsen kommenterade inte utvecklingen av ekonomin i sina delårsrapporter och gjorde ingen samlad prognos för helåret. Positivt är att styrelsen i sin årsrapport redovisade det ekonomiska resultatet på övergripande styrelsenivå.

Styrelsen har följt upp internkontrollplanen för respektive folkhögskola vid varje styrelsesammanträde. I samband med detta har skolornas ekonomirapporter presenterats och prognoser gjorts för helårsresultatet. Vi kan inte se att styrelsen rapporterade prognosen vidare till landstingsstyrelsen. Resultatet av kontrollerna i internkontrollplanen har inte bifogats protokollet.

I tabellen nedan finns en sammanställning över hur styrelsens ekonomiska resultat utvecklades under år 2016. Vid årets slut redovisade styrelsen ett överskott på 1,1 miljoner kronor. Det motsvarade en avvikelse med plus 3,7 procent i förhållande till intäktsbudgeten.

Månad	Resultat Mkr
April	-0,2
Augusti	1,3
December	1,1

Vår kommentar

Styrelsen har inte gjort någon analys av utfallet eller beskrivit de åtgärder som vidtagits under året i sina delårsrapporter. I sitt budgetunderlag och i sin verksamhetsplan beskrev styrelsen de utmaningar den stod inför. Styrelsen beskrev exempelvis att anslagen inte kompenserade tillräckligt för indexuppräknningar samtidigt som kostnaderna ökat. Man såg också en oro att inte klara elevrekryteringen. Trots detta gick styrelsen med ett överskott vid årets slut. I årsrapporten förklaras överskottet bero på utökade intäkter från projektmedel. I styrelseprotokoll från september 2016 framgår att rekryteringen av elever till de kurser som erbjudits varit framgångsrik. Det framgick inte om arbetet med att anpassa och renovera lokalerna i Vindeln hade påbörjats.

Positivt är att styrelsen i sin årsrapport redovisar måluppfyllelse och ekonomiskt resultat på övergripande styrelsenivå. Tabellen med det ekonomiska resultatet skulle dock kunna förenklas. Istället skulle en utförligare beskrivning och analys av ekonomin underlätta bedömningen av styrelsens arbete under året för att få en ekonomi i balans. Enligt landstingsstyrelsens anvisningar ska en prognos göras av helårsresultatet. Prognosen bör framgå av delårsrapporterna.

4.3. Följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll

Av tabellen nedan framgår folkhögskolestyrelsens följsamhet till fullmäktiges reglemente för intern kontroll. De båda folkhögskolorna har upprättat separata internkontrollplaner för åren 2015-2018 som folkhögskolestyrelsen godkänt.

Revisionsfråga	Bedömning Ja/Nej	Vår kommentar
1. Har folkhögskolestyrelsen upprättat en organisation för arbetet med den interna kontrollen?	Nej	Av internkontrollplanerna framgår vem som har ansvaret för tillsynen av kontrollaktiviteterna. Styrelsen saknar dock en sammanhållen internkontrollplan för sina verksamheter.
2. Har folkhögskolestyrelsen säkerställt att det finns dokumenterade riskbedömningar?	Nej	Styrelsen har inte gjort någon riskbedömning för år 2016. Folkhögskolestyrelsen har riskbedömt respektive kontrollpunkt i internkontrollplanen utifrån sannolikhet och konsekvens. Samtliga kontroller följs upp av styrelsen oavsett riskbedömning. Vi har tidigare rekommenderat folkhögskolestyrelsen att utveckla dokumentationen av underlaget för de riskbedömningar som görs i samband med upprättandet av internkontrollplanen. Denna rekommendation kvarstår.
3. Har folkhögskolestyrelsen beslutat om en internkontrollplan?	Nej	Saknas beslut om internkontrollplan för år 2016. Folkhögskolestyrelsen beslutade om internkontrollplaner för respektive skola den 15 februari 2015, §4. Dessa avsåg åren 2015-2018.
4. Har folkhögskolestyrelsen säkerställt att internkontrollplanen beskriver vilka kontroller som ska genomföras, vilka metoder som ska användas, vem som har ansvar för kontrollerna och när uppföljning ska vara genomförd?	Nej	Av internkontrollplanerna framgår delvis vilka kontroller som ska genomföras och vilken metod som ska användas. Ett antal kontrollpunkter saknar beskriven metod. Det är oklart om det är personen som är ansvarig för tillsynen som också genomför kontrollaktiviteten. Det framgår inte när alla kontroller ska vara genomförda. Omfattningen av stickproven framgår inte. Flera av kontrollerna är mer av karaktären löpande uppföljning än kontroll.

Revisionsfråga	Bedömning Ja/Nej	Vår kommentar
5. Har folkhögskolestyrelsen säkerställt att kontroller i internkontrollplanen är genomförda med tillräcklig kvalitet?	Nej	Intern kontroll har funnits med som en punkt på alla sammanträden under år 2016. Det finns ingen dokumenterad avrapportering av respektive kontroll i internkontrollplanen. Det finns inte heller några dokumenterade underlag som visar hur och att kontrollerna blivit genomförda.
6. Har folkhögskolestyrelsen bedömt resultatet av genomförd uppföljning av intern kontroll?	Nej	Det finns ingen samlad bedömning kring årets uppföljning av den interna kontrollen.
7. Har folkhögskolestyrelsen beslutat om tillräckliga åtgärder i händelse av att den interna kontrollen visat på brister?	Nej	Den interna kontrollen har följts översiktligt under året utifrån punkterna personalsituation, arbetsmiljö, sjuka hus, studerandeflöde, ekonomi samt studerandehälsa. Beslut om några konkreta åtgärder framgår inte av protokollen.
8. Har folkhögskolestyrelsen i samband med delårsrapporten per augusti följt upp arbetet med den interna kontrollen?	Nej	I samband med delårsrapporten per augusti fanns en redovisning av den interna kontrollen med som en rubrik. Där framgick att styrelsen hade följt upp internkontrollplanen vid alla styrelsesammanträden. Inga åtgärder hade vidtagits med anledning av uppföljningarna. Det finns dock ingen dokumenterad avrapportering av internkontrollplanen, se även fråga 5.
9. Har folkhögskolestyrelsen senast i samband med årsredovisningen till landsstyrelsen rapporterat om resultatet från sin uppföljning av den interna kontrollen?	Nej	Det fanns inte någon avrapportering av den interna kontrollen i folkhögskolestyrelsens årsredovisning.

Vår kommentar

I likhet med föregående år går det inte att bedöma om alla kontroller blivit genomförda och hur resultatet av kontrollerna sett ut. En brist är att kontrollerna i internkontrollplanen i liten utsträckning är inriktade till följsamhet till beslutade regler och rutiner. Metodmässiga utgångspunkter för denna typ av kontroller hittar man exempelvis i revisionsrapporten Granskning av enskild basenhet (nr 10/2016). Granskningen består av ett 30-tal kontroller inom det ekonomiadministrativa området.

Vi rekommenderar folkhögskolestyrelsen att:

- Utveckla arbetet med den interna kontrollen.
 - Utför dokumenterade riskanalyser för att värdera vilka kontroller som är viktiga att göra.
 - Utveckla innehållet i internkontrollplanen genom att tydliggöra vilka kontroller som ska genomföras, vem som har ansvar för kontrollerna och när uppföljning ska vara genomförd.
 - Se till att kontrollerna i större utsträckning är inriktade till följsamhet till beslutade regler och rutiner.
 - Årligen besluta om en samlad internkontrollplan för styrelsens område.

4.4. Följsamhet till regler och rutiner

I föregående års granskning rekommenderade vi folkhögskolestyrelsen att säkerställa att det fanns rutiner så att regler kring upphandling och direktupphandling följdes. Från och med den 1 juli år 2014 började nya regler gälla för direktupphandlingar (LOU 15 kap. 18 §). Enligt de nya reglerna finns en skyldighet för upphandlande myndigheter att dokumentera direktupphandlingar vars värde överstiger 100 000 kr. I dokumentationen ska skälen för beslut om direktupphandling framgå.

Under granskningen har vi kontrollerat om folkhögskolorna genomfört inköp från en och samma leverantör till belopp som överstiger gränsen för direktupphandling. Under år 2016 hade Storumans och Vindelns folkhögskolor gjort inköp från en leverantör vardera som totalt översteg gränsen för direktupphandling. Dessa leverantörer har upphandlats. Vi har också kontrollerat de direktupphandlingar som överstiger 100 000 kronor. Av intervju med rektorerna framgick att det inte fanns någon dokumentation kring beslutet om dessa upphandlingar.

Körjournaler

Folkhögskolestyrelsen skrev i sin årsrapport för år 2015 att fordon och resor varit dyra vid Storumans folkhögskola och att detta skulle ses över under år 2016. Vid Storumans folkhögskola finns en trafikpolicy som är beslutad år 2011. Vid Vindelns folkhögskola är en fordonspolicy under framställande med den återremitterades vid styrelsens sammanträde i september 2016.

- Vi rekommenderar folkhögskolestyrelsen att säkerställa att det finns rutiner för användandet av folkhögskolornas fordon och att rutinerna efterlevs.

4.5. Folkhögskolestyrelsens delårsrapporter och årsrapport

Revisorerna ska enligt kommunallagen bedöma om det ekonomiska resultatet är förenligt med fullmäktiges beslut och om verksamheten drivits inom uppsatta mål.

4.5.1. Delårsrapporter

Folkhögskolestyrelsen har i enlighet med fullmäktiges direktiv beslutat om två delårsrapporter för år 2016. Vid styrelsens första delårsrapport för år

2016 användes en gammal mall som utgick från fullmäktiges mål för år 2015. Vår granskning är inriktad mot den delårsrapport som styrelsen beslutade om per augusti 2016. Redovisningen presenterades per fullmäktiges mål och var uppdelad per skola. Tre av målen som styrelsen skulle följa upp i delårsrapporterna har enbart följts upp i årsrapporten. Det var inte möjligt att utifrån delårsrapporten utläsa hur många av målen som var uppfyllda. Styrelsen lämnade inte heller någon prognos för måluppfyllelsen för helåret. Styrelsen gjorde en sammanfattande redovisning utifrån skolornas egna verksamhetsplaner.

4.5.2. Årsrapport

Folkhögskolestyrelsen beslutade om sin årsrapport den 16 februari 2016. Årsrapportens disposition följer i stort landstingsstyrelsens anvisningar om innehåll. En redovisning av resultatet från den interna kontrollen saknas dock.

Folkhögskolestyrelsen har haft nio mätbara mål. Samtliga mål har följts upp i årsrapporten. Folkhögskolestyrelsen rapporterade att majoriteten av målen hade uppnåtts under året. I övrigt har folkhögskolestyrelsen beskrivit sin verksamhet kopplad till fullmäktiges respektive mål.

Vår kommentar

Vi har i tidigare granskningar rekommenderat folkhögskolestyrelsen att utveckla verksamhetsplanen med fler mätbara mål. Detta har styrelsen tagit till sig. Det är positivt att samtliga mål är mätbara. Vår bedömning är att styrelsen uppfyller majoriteten av sina mål. Resultatet var dock inte redovisat i tabellform vilket försvårar bedömningen av om målen är uppfyllda eller inte. Styrelsen bör också lämna en prognos för helåret i delårsrapporterna.

- Vi rekommenderar folkhögskolestyrelsen att fortsätta utveckla redovisningen av målstyrningen.

4.6. Åtgärder med anledning av iakttagelser föregående år

Folkhögskolestyrelsen lämnade i september år 2016 ett yttrande till landstingets revisorer. Av yttrandet framgick att folkhögskolestyrelsen hade för avsikt att vidta åtgärder med anledning av revisorernas rekommendationer.

Rekommendationer från 2015 års granskning:	Har folkhögskolestyrelsen under år 2016 vidtagit tillräckliga åtgärder? Ja/Nej	Vår kommentar:
Utveckla målstyrningen i verksamhetsplanerna med fler relevanta och mätbara mål.	Ja	Samtliga mål är mätbara och relevanta. Fundera på om målen från förordningen om statsbidrag till folkbildningen går att inordna under fullmäktiges mål.
Besluta om attestordning och dokumenthanterings-	Nej	Styrelsen har inte beslutat om attestordning och dokumenthante-

plan.		ringsplan.
Säkerställ att det finns rutiner för ärendeberedning och uppföljning av delegationsbeslut.	Nej	Styrelsen har inte beslutat om rutiner för ärendeberedning och uppföljning av delegationsbeslut.
Utveckla arbetet med riskanalyser och internkontrollplaner.	Nej	Styrelsen har inte beslutat om någon internkontroll plan för år 2016. Enligt yttrandet skulle en genomgång göras under år 2016 som skulle utmynna i en utvecklad plan under år 2017.
Säkerställ att det finns rutiner så att regler kring upphandling och direktupphandling följs.	Nej	Enligt yttrandet skulle en genomgång tillsammans med upphandlingsenheten göras.
Säkerställ att det finns rutiner för användandet av folkhögskolans fordon och säkerställ att rutinerna efterlevs.	Nej	I oktober 2016 beslutade styrelsen att återremittera fordonspolicyn för Vindelns folkhögskola. Det finns en trafikpolicy för Storumans folkhögskola som beslutades år 2011. En gemensam policy saknas.

5. Svar på revisionsfrågor

Vi bedömer att folkhögskolestyrelsen hade en tillräcklig måluppfyllelse år 2016. Vår granskning visar att folkhögskolestyrelsen i hög grad uppfyllde sina målsättningar och att dessa var i enlighet med fullmäktiges övergripande mål.

Vår samlade bedömning är att folkhögskolestyrelsen inte hade en tillfredställande styrning och kontroll över sitt ansvarsområde.

Revisionsfråga	Bedömning Ja/Nej	Vår kommentar
Är folkhögskolestyrelsens måluppfyllelse tillräcklig?	Ja	Vi bedömer att majoriteten av folkhögskolestyrelsens mål är uppfyllda. Det ekonomiska resultatet uppvisar en positiv avvikelse med 3,7 procent.
Är folkhögskolestyrelsens redovisning av måluppfyllelse tillräckligt utvecklad?	Nej	Vi bedömer att samtliga mål är mätbara. Bedömningen av måluppfyllelsen skulle underlättas av en tabell. Flera mål som skulle mätas i delårsrapporterna följdes enbart upp i årsrapporten. Prognoser för helåret saknas i delårsrapporterna.
Har folkhögskolestyrelsen	Nej	Styrelsen har inte beslutat om väsent-

metoder och system som säkerställer att beslut blir genomförda och regler efterlevs?		liga styrdokument så som internkontrollplan, delegationsordning, attestordning och dokumenthanteringsplan. Det saknas dessutom rutiner för ärendeberedning och hanteringen av delegationsbeslut. Den interna kontrollen är alltför svagt utvecklad.
Har folkhögskolestyrelsen agerat tillräckligt med anledning av revisorernas rekommendationer i 2015 års granskning?	Nej	Vår granskning visar att styrelsen inte i tillräcklig grad har vidtagit åtgärder med anledning av rekommendationerna i föregående års granskning.

5.1. Rekommendationer

Vi rekommenderar folkhögskolestyrelsen att arbeta med följande förbättringsområden:

- Fortsätta utveckla redovisningen av målstyrningen.
- Besluta om en delegationsordning i enlighet med kommunallagens krav.
- Besluta om attestordning och dokumenthanteringsplan.
- Säkerställ att det finns rutiner för ärendeberedning och uppföljning av delegationsbeslut.
- Utveckla arbetet med den interna kontrollen.
 - Utför dokumenterade riskanalyser för att värdera vilka kontroller som är viktiga att göra.
 - Utveckla innehållet i internkontrollplanen genom att tydliggöra vilka kontroller som ska genomföras, vem som har ansvar för kontrollerna och när uppföljning ska vara genomförd.
 - Se till att kontrollerna i större utsträckning är inriktade till följsamhet till beslutade regler och rutiner.
 - Årligen besluta om en samlad internkontrollplan för styrelsens område.
- Säkerställ att det finns rutiner så att regler kring upphandling och direktupphandling följs.
- Säkerställ att det finns rutiner för användandet av folkhögskolans fordon och säkerställ att rutinerna efterlevs.

Umeå den 23 mars 2017

Ingrid Lindberg
Revisor
Västerbottens läns landsting